

1 Úvod

Integrované šetření v zemědělství se konalo na podzim roku 2020 jako plošné zjišťování. Svým obsahem a cílem navázalo na výběrová strukturální šetření v letech 2016, 2013, 2007, 2005, 2003 a celoplošná zemědělská sčítání Agrocensus 2010 a 2000. Strukturální šetření v zemědělství jsou součástí systematického vytváření statistik Společenství o struktuře zemědělských subjektů, které poskytují uživatelům statistiky srovnatelné výstupy ze všech členských států.

Cílem šetření je zjistit detailní a komplexní údaje o rozsahu českého zemědělství, tj. o velikosti, struktuře a vývoji zemědělských subjektů, jejich vybavenosti, výrobní orientaci a mimozemědělských činnostech. Zjištěné údaje se využívají ke klasifikaci zemědělských subjektů podle typu jejich výrobního zaměření a ekonomické velikosti.

Získaná data jsou využívána k aktualizaci Zemědělského registru vedeného Českým statistickým úřadem. Registr slouží jako základna pro každoroční zjišťování v zemědělství. Výsledky budou využity nejen pro formování zemědělské politiky v České republice, ale i Evropské unii.

1.1 Legislativní rámec

Statistické šetření se provádí ve všech členských státech Evropské unie (EU) na základě požadavků legislativy EU/ES. Jedná se zejména o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1091¹⁾ a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2018/1874²⁾.

V České republice se šetření provádí na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a Programu statistických zjišťování na rok 2020³⁾.

1.2 Definice zemědělského subjektu

Zemědělským subjektem se rozumí technicko-hospodářská jednotka, která podléhá jednotnému řízení a provádí činnosti podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) jako svou primární nebo sekundární činnost. Tyto činnosti jsou: pěstování plodin jiných než trvalých (01.1), pěstování trvalých plodin (01.2) včetně produkce vína z hroznů pocházejících z vlastní produkce, množení rostlin (01.3), živočišná výroba (01.4), smíšené hospodářství (01.5), podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti (01.6). Nejsou zahrnuty zemědělské subjekty s chovem ostatních zvířat (01.49) vyjma chovu pštrosů, emu a králíků, chovu včel a výroby medu a včelího vosku. Dále se ze šetření vyjmají všechny zemědělské subjekty, které výhradně provádějí činnosti ve skupině 01.6, kromě subjektů udržujících zemědělskou půdu v dobrém zemědělském a environmentálním stavu.

Pro Integrované šetření v zemědělství 2020 byly použity prahy stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1091, které odpovídají 98% pokrytí celkové obhospodařované zemědělské půdy (s výjimkou zelinářských zahrad) a 98% pokrytí dobytčích jednotek⁴⁾.

¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1091 ze dne 18. července 2018 o integrované statistice zemědělských podniků a o zrušení nařízení (EU) č. 1166/2008 a (EU) č. 1337/2011.

²⁾ Nařízení Komise (EU) č. 2018/1874 ze dne 29. listopadu 2018 o údajích, které mají být předkládány za rok 2020 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1091 o integrované statistice zemědělských podniků a o zrušení nařízení (ES) č. 1166/2008 a (EU) č. 1337/2011, pokud je o seznam proměnných a jejich popis.

³⁾ Vyhláška č. 293 ze dne 6. listopadu 2019 o Programu statistických zjišťování na rok 2020, částka 125/2019 Sb., rozeslaná dne 14. listopadu 2019 včetně přílohy č. 1 a 2.

⁴⁾ Dobytčí jednotka (DJ) – standardní měřicí jednotka umožňující sdružení různých kategorií hospodářských zvířat za účelem jejich srovnání. 1 DJ představuje 500 kg živé váhy zvířete.

Prahové hodnoty zjišťování:

- 5 ha obhospodařované zemědělské půdy vlastní nebo pronajaté, nebo
- 2 ha orné půdy, nebo
- 0,5 ha brambor, nebo
- 0,5 ha zeleniny a jahod, nebo
- součtová plocha aromatických, léčivých a kořeninových rostlin, květin a okrasných rostlin, osiva a sadby, školek od výměry 2 000 m², nebo
- součtová plocha ovocných sadů a ostatních trvalých kultur od výměry 3 000 m², nebo
- 1 000 m² vinic, nebo
- 100 m² zakrytých ploch, nebo
- 100 m² pěstovaných hub, nebo
- 1,7 dobytčí jednotky.

1.3 Výkaz a zpravodajská povinnost

Zpravodajská povinnost se vztahovala na všechny subjekty zařazené do výběru.

Právníkům a fyzickým osobám s datovou schránkou byl výkaz zaslán elektronicky. Fyzické osoby bez datové schránky s větším rozsahem zemědělské prvovýroby byly osloveny poštou. Zjišťování u zemědělců s menším rozsahem zemědělské prvovýroby bylo provedeno v místě jejich bydliště (podnikání) prostřednictvím proškolených externích tazatelů.

Na základě zákona 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, je zpravodajská jednotka povinna poskytnout všechny požadované údaje.

1.4 Výstupní tabulky

Tabulky v publikaci sumarizují údaje za zemědělské subjekty, které obhospodařují alespoň 98 % zemědělské půdy nebo chovají alespoň 98 % z celkového počtu dobytčích jednotek.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (vč. součtů).

1.5 Integrované šetření v zemědělství v mezinárodním srovnání

Evropský statistický úřad (Eurostat) shromažďuje za každý členský stát výsledky a zpracovává publikace shrnující hlavní charakteristické rysy zemědělského hospodaření jednotlivých států EU. Publikace jsou dostupné na internetových stránkách Eurostatu (<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/all-publications>).

Pro mezinárodní srovnávání výsledků strukturálních šetření v zemědělství slouží také databáze Eurostatu (<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>), kde jsou k dispozici agregované tabulky podle požadovaného členění.

Při využívání dat z databáze Eurostatu je nutno vzít v úvahu několik metodických odlišností:

- Podle definice EU se chmel řadí mezi plodiny pěstované na orné půdě. V České republice se podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, chmel resp. chmelnice vykazuje jako trvalá kultura stejně jako vinice, zahrady, sady a trvalé travní porosty. Vzhledem k této skutečnosti se údaje o výměře orné půdy a trvalých kultur v databázi Eurostatu liší od údajů publikovaných na národní úrovni. Výměra zemědělské půdy celkem (trvalé kultury + orná půda) se neliší.
- Podle definice EU se pěstitelské školky řadí mezi trvalé kultury. V rámci šetření o plochách osevů zemědělských plodin jsou školky zařazeny mezi plodiny pěstované na orné půdě. I v tomto případě se publikované údaje budou lišit.

- Podle metodiky Eurostatu se stromy a keře pěstované výhradně pro energetické účely započítají do zalesněných ploch (z toho rychle rostoucích dřevin) bez ohledu na to, na jaké půdě se pěstují. Odlišně se tyto plochy vykazují v České republice; zahrnují se do ostatních trvalých kultur (z toho rychle rostoucí dřeviny) resp. jsou součástí zemědělské půdy. Jak výměra zemědělské půdy, tak i výměra lesních pozemků se bude lišit.
- Podle metodiky Eurostatu se výměry řepice zahrnují do ploch řepky. V České republice se řepice započítává do ostatních olejnin.
- Výměry kukuřice na zrna a kukuřice na zeleno a siláž se budou lišit vzhledem k odlišnému započítávání výměry kukuřice CCM. Podle metodiky Eurostatu je plocha kukuřice CCM zahrnuta mezi plochy kukuřice na zrna, na rozdíl od praxe v České republice, kde se plochy zahrnují do ploch kukuřice na zeleno a siláž.
- Výměra zavlažovatelné a zavlažované plochy zahrnuje zavlažované plochy skleníků, foliovníků a plochy pod vysokými přístupnými kryty. V Eurostatu je uvedena výměra zavlažovatelných ploch bez zakrytých ploch.
- Údaje týkající se hospodaření / nakládání se statkovými hnojivy publikované na národní úrovni se vůči Eurostatu mohou lišit. Ve výstupech jsou zahrnuty údaje za všechny zemědělské subjekty.

POUŽITÉ ZNAČKY V TABULKÁCH PUBLIKACE

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky
- i. d. individuální data